

Μεταξύ δὲ τῶν διαφόρων ποιημάτων τὰ ὅποια ὁ ἐκδότης Τυπογράφος καλεῖ μετριοφρόνως ἀπλὰ ψήγματα τῆς ποιητικῆς ῥίτης τοῦ Συγγραφέως, ἀπαντῶνται πολλὰ πνέοντα χάριν Ἀνακρεόντειον, καὶ ἐρίζοντα περὶ τῶν πρωτείων μὲ τὰ ἀνθοσμῖαν πνέοντα ἔπη τοῦ Ἀθανασίου Χριστοπούλου. Ἐν ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον

Καλὰ γέράματα (σελ. 240)

Εἶσαι νέα κ' εἶμαι γέρος
καὶ ἂν εἶμαι θά' ντραπῶ;
Ἐντροπὴ δὲν εἶν' ὁ ἔρως
νῖος, γέρος, σ' ἀγαπῶ.

Φεύγουν χρόνια μετὰ χρόνια
φεύγουν ὥρα τους καλή!
Ὡς σιθάζοντες τὰ χρόνια
ἴσ' τὴν λευκὴν μου κεφαλὴ.

Λευκὴ εἶναι ἄλλη ἔνοια!
φθάν' ἡ αὔρα νὰ φρεσῇ
ἴσ' τὰ μαλλιά μου τ' ἀπὸ μένος
τὰ μαλλιά σου τὰ χρυσά.

Τὸ πουλὶ τῆς Ἀφροδίτης
ἔχει ἄσπρο τὸ πτερόν
ἄσπρο εἶναι τὸ κλαδί της,
τὸ μαρμαίει τὸ χλωρό.

Καὶ σὺ ἄσπρη μὴ δὲν εἶσαι,
ἀνθράκ' πορτοκαλλιά;
Μὴ λυσιπὼν δυσχερῆσαι
διὰ τ' ἄσπρα μου μαλλιά.

Ὅλη χάρις ἂν ἡ νέα
προχωρῇ ἀνατολή,
καὶ τῆς δύσεως ὥραία
εἶν' ἐπίσης ἡ στολή.

Μὴ νομίζεις μὲ φυτίδες
Πῶς τὸ πρόσωπον χαλᾷ;
Καὶ ἡ θάλασσα δὲν εἶδες
μὲ φυτίδες πῶς γελᾷ.

Καὶ ἂν ἄρχισαν οἱ πάγοι
νὰ μαρμαίνουσιν τὰ κλαδιά,
τὸ ξερόκλαδο δὲ πάγῳ
ἔχω πρίσινη καρδιά.

Ἵς τοὺς γὰρῶν καὶ ἴς τὰ παιχνίδια
ρίχνω πέτρα τὸ βιβλὶ,
κ' ἡ καρδιά μου εἶν' ἡ ὄψις,
δὲν γερᾷ, δὲν ἀπαυδαί.

Ἔχω σῶμα γερασέν,
ὅμως αἰσθημα νωπὸν,
κ' ὅσω ζῶ, λαλῶ καὶ πνέω
θὰ γελῶ καὶ θ' ἀγαπῶ.

Τὴν αὐτὴν φαιδρότητα πνέει καὶ τὸ ἀκόλουθον

Αἱ αἰτήσεις (σελ. 239).

Εἰς χρυσὰ μαλλιά ἐφόρει
κύκινθα λουλούδι' ἡ κόρη.
— Δός, τὴν εἶπα, δός μ' αὐτό,
Κι' ἄλλο τι δὲν σέ ζητῶ.

Ἐρυθρὰ μὲ τὸ προσφέρει,
μ' ἄσπρο σὰν τὸν κρίνον χέρι.
— Δός τὸ χέρι, δός μ' αὐτό,
Κι' ἄλλο, εἶπα, δὲν ζητῶ.

Μὲ τὸ δίδει τὸ ἀφράτο,
καὶ τὰ μάτια ῥίχνει κάτω.
— Δός τὸ βλέμμα δός μ' αὐτό,
Κι' ἄλλο, εἶπα, δὲν ζητῶ.

Μὰ μοσχὰ σὰν φῶς μὲ ῥίχνει,
καὶ ἴς τὸ στόμα γέλοισι δείχνει.
— Δός φιλὶ ἴς τὸ στόμα' αὐτό,
κι' ἄλλο, εἶπα, δὲν ζητῶ.

Χεῖλιν μέλι μὲ προσβάλλει,
καὶ τὸ ἄσπρο στῆθος πάλλει.
— Δός τὰ στῆθος δός μ' αὐτό,
κι' ἄλλο, εἶπα, δὲν ζητῶ.

Σὰν τὸ κυπαρίσσι σκόπται,
καὶ ἴς τὴν ἀγκαλιά μου πίπτει.
— Τώρα σ' ἔχω, σέ κρατῶ,
τίποτ' ἄλλο δὲν ζητῶ.

—ooo—

Τὴν αὐτὴν δὲ χάριν ἔχει καὶ ὁ ἀνθοπώλης. Τὰ δὲ ἐπιγραφόμενα *Θρήνος*, *Εὐτυχία*, *Ἐνθύμσις* καὶ *Ξένος* εἶναι στόνοι ἐλεγεῖακοὶ ψυχῆς διαπύρρου, ἔχοντες κάλλος τὴν ἀφέλειαν, ὕψος τὴν ἀπλότητα, καὶ στολὴν τὴν ἀνεπιτήδευτον καὶ ἀρμονικωτάτην στιχουργίαν.

Λ * * *

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ROBERTOS EMMET.

(Συνέχ. ἴδε φιλολόγ. 235, 236, 237 καὶ 238.)

—ooo—

Γ'.

Ὅταν ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν στερεάν ἢ ἱρλανδίαν, ἡττημένη καὶ ἡλωτηριασμένη, δὲν ἐδίδε πλέον σημεῖον ζωῆς ἢ εἰρήνη τῶν τάφων διαδέχθη τὰς σπασμωδικὰς ταρχαίς, αἵτινες προηγήθησαν τῆς περὶ ἐνώσεως πράξεως. Καὶ ὅμως ἐπὶ τὴν φαινομένην ταύτην αἰνέσιαν ἐπαράττετο πάν-

τοτε διάπυρός τις ἐστία συνωμοσιῶν, ἐτοίμη νὰ ἀναζωπυρωθῇ κατὰ τὴν ἐλαχίστην πνοὴν ἐλπίδος. Ὁ Ροβέρτος, καί τοι ταξειδεύων ὡς νέος σκοπὸν ἔχων νὰ διασκεδάσῃ καὶ συμπληρώσῃ τὴν ἀνατροφὴν του, ἀληθῶς ὁμῶς ἦτο μυστικὸς πράκτωρ τῶν Ἠνωμένων Ἰρλανδῶν· ἐμελλε δὲ ταχέως ἢ ἀργά νὰ ἀναγνώσῃ μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ πρώτου αὐτῆς Ἰπάτου τὰς γενομένας διαπραγματεύσεις, μεταξὺ τῶν ἐπαναστατῶν τοῦ 1789 ἔτους καὶ τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας. Ἀλλ' αἱ περιστάσεις, ὡς φαίνεται, δὲν παρουσιάσθησαν εὐνοϊκαί, καὶ πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ ἀποστολὴ του δὲν ἦτο οὐ μόνον ἀρκούντως ὀριστική, ἀλλ' οὔτε πολλὰ καταπεύγουσα, διότι ἐπὶ δύο ἔτη περιώδευσεν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἥπειρον, ἐπεσκέρθη ἀλληλοδιαδόχως τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν, καὶ τελευταῖον τὰ Γάδαιρα, συνοδοιπόρον ἔχων τὸν Ἰωάννην Ἀλλεν, ἓνα τῶν αἰχμαλώτων τοῦ Κράτους φυλακισθέντα ἄλλοτε εἰς τὸ φρούριον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἐξελθόντα δὲ μετὰ τοῦ Θωμᾶ Ἀδδῆς Ἑμμετ. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1802 ἔτους, ὅτε αἱ μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας σχέσεις διαταραχθεῖσαι, προεμήνυσαν τὴν ῥῆξιν τῆς ἐν Ἀμιένσῃ εἰρήνης, ἐπανευρίσκομεν αὐτὸν ἐν Παρισίοις, ὅπου ἐπανεῖδε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸν Ἀρθούρον Ὁκονορ, τὸν Μάκ Νέβων, τὸν λόρδον Κλόγκουρρῦ, καὶ ἅπαντας τοὺς πρόσφυγας Ἰρλανδοὺς. Δύο μῆνας διέμεινεν εἰς Παρισίους, ὅπου εἶδε τὴν λαμπρὰν καὶ ἐλαφρὰν ἐκείνην κοινωνίαν, μεθύουσαν ὑπὸ νικῶν καὶ ἡδονῶν, ἣτις μόλις ἐξεληθούσα ἐκ τῶν σκοτεινῶν τρικυμιῶν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἀπέλαβε μετὰ χαρᾶς τῶν θαυμάτων τοῦ βίου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ πρῶτος Ἰπκτος δὲν ἔπαυσεν ἔκτοτε διατηρῶν σχέσεις μετὰ τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῶν ἐν Παρισίοις Ἰρλανδῶν. Μελετῶν τὴν εἰς Ἀγγλίαν ἀποδί-
 θασιν, εἶχε στρατολογήσει τάγματα Ἰρλανδικά. Μεταξὺ τῶν ἀποφάσεων, αἰτίνες συνεταράττοντο ἄσταθες ἐν τῇ κεφαλῇ του, ἐσκόπει νὰ μεταχειρισθῇ τὴν Ἰρλανδίαν ὡς κλειδὸν μέλλουσιν ν' ἀνοίξῃ τὸ Ἠνωμένον βροσίλειον. Ὑπάρχουσιν εἰς τὰ γενικά ἄρχεα τῆς Γαλλίας περίεργα ἐγγράφα, ἀναγόμενα εἰς τὰς σχέσεις τοῦ πρώτου Ἰπάτου μετὰ τῶν πρώτων Ἰρλανδῶν προσφύγων. « Αἱ ὑποθέσεις τῆς Ἰρλανδίας, γράφει ἐκεῖνος πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργόν, εἰσὶ τόσον σπουδαῖαι ὥστε αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἔρχωμαι εἰς ἰδιαιτέρας συνεντεύξεις μετὰ τῶν ἐντὺθι Ἰρλανδῶν. » Δύο ἐπιστολαὶ διεξοδικαὶ τοῦ Θωμᾶ Ἀδδῆς Ἑμμετ πρὸς τὸν πρῶτον Ἰπκτον καὶ τὸν ὑπουργὸν τοῦ πολέμου, εἶναι ἀναμφιδόλως ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ προτεινόμενα. Ὁ Θωμᾶς Ἀδδῆς Ἑμμετ, καί τοι ὁμολογῶν πεποιθῆσιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ πρώτου Ἰπάτου, καί τοι ἐπιβεβαίων ὅτι δὲν ἀμφισβᾷ περὶ τῆς εἰλικρινοῦς αὐτοῦ συμπράξεως πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἰρλανδίας, λαμβάνει ὁμῶς μεγάλην φροντίδα ὅπως ἐπαναλάβῃ πολλαχῶς, ὅτι ἡ ἀποδίθασις τῶν Γάλλων ἐπὶ τοῦ πατρῷου αὐτῶν ἐδάφους ἤθελεν

εἶσθαι τὸ σημεῖον τοῦ ὀλέθρου αὐτῶν, ἐὰν παρουσιαζόντο ὡς κατακτηταὶ καὶ ὄχι ὡς σύμμαχοι. « Ἀρκεῖ, λέγει, ἡ ἐλαχίστη ὑπόνοια περὶ τούτου, ἵνα ἐπαναβρίψῃ τὴν Ἰρλανδίαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἀγγλίας. » Ὁ Ροβέρτος Ἑμμετ, κατὰ τὴν εἰς Παρισίους ἀφίξιν αὐτοῦ, συνδιελέχθη μετὰ τοῦ πρώτου Ἰπάτου, πολλαχῶς δὲ καὶ μετὰ τοῦ Ταλλεϋράνδου, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν. Περίεργον ἦτο νὰ ἐγνωρίζομεν ὅποια τις ὑπῆρξεν ἡ συνομιλία τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου καὶ τοῦ νέου Ἰρλανδοῦ· δυστυχῶς ὁμῶς ὁ Μάδδεν οὐδὲν λέγει περὶ τούτου, καὶ μάτην ἐζήτησα τὰ ἔχνη τῆς συνομιλίας ταύτης. Γνωστὸν δὲ μόνον εἶναι ὅτι ὁ Ροβέρτος Ἑμμετ ἀπῆλθε δυσηρεστημένος. Ἐλεγεν ὅτι ὁ πρῶτος Ἰπκτος δὲν τῷ ἐνέπνεεν οὐδεμίαν ἐμπιστοσύνην, διότι ἐφρόντιζε περὶ τῆς Ἰρλανδίας ὅσον καὶ περὶ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας· ἀπὸ δὲ τὸν χειμαρρῶν τῶν λόγων αὐτοῦ τοῦτο μόνον ἐξήγαγεν, εἰλικρινῇ πρόθεσιν τοῦ νὰ διακηρίξῃ τὸν πόλεμον ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. Ἐπίστευεν ἐπίσης εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ σχεδίου τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἀποδιθέσεως, καὶ εἶχεν ἀπόφασιν σταθερὰν νὰ μὴ παρέξῃ μηδὲν μέσον ὅπως θέσῃ τὸν πόδα ἐπὶ τῆς Ἰρλανδίας. » Οὐδόλως τοῦ Ταλλεϋράνδου ἡ ὁμιλία εὐχαρίστησεν αὐτὸν, καθόσον μάλιστα τὸν εὗρεν ὅλως ἀγνοοῦντα τὰς ὑποθέσεις τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ἐφρόνει ὁμῶς ὅτι δυνατόν ἦτο νὰ τὸν καταπείσωσιν, εἰς περιστάσιν ῥήξεως μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ὅπως ἐργασθῇ σπουδαίως διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἰρλανδίας, καὶ διὰ τὴν κατάστασιν αὐτῆς εἰς δημοκρατίαν ἀνεξάρτητον, στηριζομένην ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς συμμαχίας. « Τὸ ἀξιοθαύμαστον εἶναι, λέγει ὁ Μάδδεν, ὅτι ὁ νεώτερος τῶν ἐν Παρισίοις Ἰρλανδῶν, ἐδειξε περισσοτέραν ὀξυδέρκειαν, σύνεσιν καὶ δυσπιστίαν εἰς τὰς σχέσεις αὐτοῦ μετὰ τοῦ πρώτου Ἰπάτου. » Καὶ ὁμῶς ὁ Ροβέρτος Ἑμμετ ἦτο πολὺ ἐπιδεικτικὸς ὀνειροπολημάτων, ὅσακις ἐπρόκειτο περὶ τῆς πατρίδος του· διότι δὲν εἶναι σπάνιον νὰ εὕρῃ τις νοῦς ὀρθὸν καὶ συνετὸν, ἅμα δὲ καὶ πάθος διάπυρον ἐπισκιάζον ἐνίοτε τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλως τε δὲν ἀπηρτεῖτο μέγα διορατικὸν ὅπως ἀνακαλύψῃ ὅτι ὁ πρῶτος Ἰπκτος, ἐπεμβαίνων εἰς τὰς ἐρίδας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, δὲν ἠδύνατο ἄλλην πρόθεσιν νὰ ἔχῃ ἢ τὸ νὰ συμβιβασθῇ, ὡς συνήθως λέγουσι, « τὰ διαμαχόμενα μέρη. » Ἀλλ' ἡ δικίρεσις, ἡ μάλιστα αὕτη τῶν ἡττημένων μερίδων, εἶχεν εἰσδύσει τότε εἰς τοὺς κόλπους τῶν προσφύγων Ἰρλανδῶν (1). Ἐν τῇ παραφορᾷ τοῦ κομματικοῦ πνεύματος Ἰρλανδοὶ τινες, ἐν οἷς κατατάττεται καὶ ὁ Ἀρθούρος Ὁ Κόννορ, κατήντησαν νὰ ἐπιθυμῶσιν ἀλλαγὴν κυρίων μὲ πᾶσαν θυσίαν, καὶ προετίμων τῆς ἀφορητοῦ καταδυναστεύ-

(1) Ὑπάρχον τότε, λέγει ὁ Μάκ Νέβων, εἰς τὴν Ἰρλανδίαν τέσσαρτοις τοῦ πληθους καὶ ἄνθρωποι· ἐκάστη μερὶς διηρεῖτο καὶ ὑποδιηρεῖτο εἰς τὸ ἐπάπειρον, καὶ εἶχεν ἰδιαιτέρον σχέδιον διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ τόπου. Τοιαύτη εἶναι ἡ δυστυχία τῶν λαῶν παρ' οἷς ζωηρότης καὶ φαντασία ὑπερτεροῦσι τῆς ὁρθῆς κρίσεως.

σεως τῆς Ἀγγλίας τὸν ζυγὸν τῆς Γαλλίας. Ὁ Ροβέρτος ἔμμετ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ δὲν ἦσαν ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου, διὸ ἐξετίμων κάλλιον τὰς δυσκολίας καὶ τοὺς κινδύνους τῆς θέσεως. Πιθανὸν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ Ἰρλανδία νὰ εὑρίσκε το συμφέρον αὐτῆς ἐν τῇ τοιαύτῃ μεταβολῇ· ἤθελε κερδήσει τοῦλάχιστον τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, ὃ δὲ ζυγὸς τῆς Γαλλίας ἤθελεν εἰσθαι ἀναμφιβόλως ὀλιγώτερον βαρὺς τῆς τοῦ Ἀγγλίας, οὐδὲ θὰ ἐπεδύρατο ὑπὸ τῆς φυλετικῆς ἀντιπαθείας, ἥτις καθιστᾷ τόσῳ μισητὴν τὴν ξένην ἐξουσίαν. Ἄν καὶ ἦτο εὐκολον νὰ μαντεύσῃ τις τὸν αὐτοκράτορα ὑπὸ τὸν πρῶτον ὑπατον, οὐδὲν ὁμῶς ἀνῆγγελλε πᾶν ὅτι ἀκολουθῶς ἐφάνη· ὁ νικητὴς τοῦ Ἀρκὸλ καὶ τοῦ Μαρτέγγου, ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς Ἰταλίας, ἦτο εἰσέτι ἀρχηγὸς τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας. Καὶ ὁμῶς ὁ Ροβέρτος ἔμμετ ἄκων μᾶλλον καὶ ἐνδίδων εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῆς μερίδος του, συγκατετέθη νὰ διαπραγματευθῇ τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἰρλανδίας μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ καὶ ἐπικινδύνου τούτου συμμάχου. Καὶ ἵνα καταδείξῃ εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὅτι δὲν ἠπατάτο ἀξίων ὅτι ὁ πρῶτος Ὑπατος δὲν ἦτο ἀξίος πίστεως, κατάρθωσε νὰ προμηθευθῇ τὸ ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τινος τοῦ Κυρίου Ὄττο, πρεσβευτοῦ τότε εἰς Λονδίνον, λεγούσης ὅτι, ἐάν ἡ Ἀγγλία ἀποβάλῃ ἐκ τοῦ ἐδάφους αὐτῆς τοὺς Γάλλους πρόσφυγας, τοὺς ὑπόπτους εἰς τὸν πρῶτον Ὑπατον, οὗτος θὰ τῇ ἀπέδιδεν ἐξ ἀμοιβῆς τὰ αὐτὰ θέτων εἰς τὴν διάθεσιν τῆς τοῦς εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας καταφυγόντας, οἵτινες ἦσαν οἱ Ἰρλανδοί, μεθ' ὧν ἐπὶ δύο ἔτη διαπραγματεύετο.

Φαίνεται ὁμῶς ὅτι ἄρνησις ὑπῆρξεν ἀμοιβαία, διότι ὁ πρῶτος Ὑπατος ἐφάνη καὶ αὐτὸς ὀλίγον εὐχαριστημένος ἐκ τῶν συνδιαλέξεων μετὰ τῶν κυριωτέρων ἀρχηγῶν τῶν Ἰρλανδῶν προσφύγων. Ἰσως ὁ πρακτικὸς αὐτοῦ νοῦς τῷ ἐνέπνευσέ τινα καταφρόνησιν πρὸς τὰ χειμαρρικὰ σχέδιά των· ἴσως δὲ καὶ ἡ ἐμφυτος κλίσις του πρὸς τὴν ἰσχὺν, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ἦτο, παρεκίνηι αὐτόν, καὶ τοι μισοῦντα τόσῳ τὴν Ἀγγλίαν, νὰ προτιμᾷ ταύτην τῆς ἀδυνατίου καὶ καταδυναστευομένης Ἰρλανδίας. Παρὰ τῷ στρατηγῷ Βοναπάρτῃ, ἡ ψυχὴ δὲν ἦτο ἴση μετὸν νοῦν του· καὶ μὲν ὁ ἰσχυρὸς αὐτοῦ νοῦς ἐθεώρει πάντα ὑπὸ ἐποψίν μεγάλην ἐνταυτῷ καὶ ἀληθῇ, ἀλλὰ τὸ ἀληθές ὕψος τῆς ψυχῆς ἦτο ξένον εἰς αὐτόν. Ἀξιοθαύμαστος ἐν τοῖς συμβουλίαις καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἀνευ ἀξιοπρέπειας καὶ ἀνευ μεγαλείου εἰς Φοντανεβλώ καὶ Ἀγίαν Ελένην, ὅτε εὐρέθη μόνος ἀπέναντι τῆς ἀτυχίας, ἀρῆκεν ἴσως, διὰ τὴν δυστυχίαν τῆς Γαλλίας, ἀνεξάλειπτόν τινα τύπον ἐπὶ τοῦ τόπου ὃν ἐθάμβωσε καὶ ταυτοχρονῶς ἐξυτέλισεν.

Ἀλλ' ἀπατώμεθα νομίζοντες ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι συνεπής εἰς τὸ κακὸν καὶ τὸ καλόν· πολλάκις δὲ καὶ οἱ ἐμβριθέστεροι πολιτικοὶ δὲν εἶναι οὔτε τόσῳ προνοητικοὶ οὔτε τόσῳ δολιοὶ ὅσον ὑποθέτονται. Πιθανὸν ἄρα κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ πρῶτος Ὑπατος νὰ μὴ εἶχε μηδεμίαν κακὴν πρόθε-

σιν πρὸς τὴν Ἰρλανδίαν, ἂν καὶ οὔτε διὰ τὸ μέλλον δὲν εἶχε λόγους νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτόν ἢ νῆσος ἐκείνη. Εἶναι μάλιστα πιθανὸν ὅτι οὐδ' αὐτὸς ἐγίνωσκεν ἐάν αἱ ὑποσχέσεις του ἦσαν εἰλικρινεῖς. Ὀλίγας ἡμέρας ἀφοῦ ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Θωμᾶ Ἀδδὸνς ἔμμετ, ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης τῷ ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον ἀπάντησιν.

«Ὁ πρῶτος Ὑπατος ἀνέγνω μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὸ ὑπόμνημα ὅπερ τῷ ἀπεύθυνεν ὁ κύριος ἔμμετ τὴν 13 Ἰανουαρίου (πίνδε). Ἐπιθυμεῖ δὲ ὅπως οἱ ἠνωμένοι Ἰρλανδοὶ σκεφθῶσιν ὅτι πρόθεσιν ἔχει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἰρλανδίας. Ὁ στρατηγὸς, ὅστις θέλει διοικήσῃ τὴν ἐκστρατείαν, θέλει ἐροδιασθῇ μετ' ἐπίσημα ἔγγραφα, δι' ὧν ὁ πρῶτος Ὑπατος θέλει διακηρύξει ὅτι δὲν θέλει εἰρηνεύσει μετὰ τῆς Ἀγγλίας χωρὶς νὰ πραγματοποιῇ καὶ περὶ τῆς Ἰρλανδικῆς ἀνεξαρτησίας· ἀλλὰ τοῦτο ἐάν ἐνθῇ μετὰ τοῦ στρατοῦ καὶ ἀξιόλογος ἐπικουρία τῶν ἠνωμένων Ἰρλανδῶν (1).

«Τὰ τῆς Ἰρλανδίας θέλουσι διευθετηθῇ ὅπως καὶ τὰ τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸν παρελθόντα πόλεμον.

«Ὅποιαςδήποτε συνοδείᾳ τὸν γαλλικὸν στρατόν, τὸν προωρισμένον διὰ τὴν ἐκστρατείαν, θέλει θεωρεῖσθαι ὡς Γάλλους· ἐάν δὲ συλληφθέντα δὲν μεταχειρισθῶσιν αὐτόν ὡς αἰχμάλωτον πολέμου, ἀντεκδικήσεις θέλει ἐκτελεῖσθαι ἐπὶ τῶν Ἀγγλῶν αἰχμαλώτων.

«Ὁ πρῶτος Ὑπατος ἐπιθυμεῖ ἵνα σχηματισθῇ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἠνωμένων Ἰρλανδῶν, καὶ δὲν βλέπει τί τὸ ἄτοπον ἐάν τὰ μέλη αὐτῆς ἐκδώσῃ διακηρύξεις καὶ φωτίσωσι τοὺς συμπατριώτας αὐτῶν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων.

«Αἱ διακηρύξεις αὗται θέλουσι δημοσιεύεσθαι εἰς τὸν Ἄργον καὶ διὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων, ὅπως φωτίξωσι τοὺς Ἰρλανδοὺς περὶ τῆς πορείας ἣν πρέπει νὰ ἀκολουθήσωσι, καὶ τῶν ἐλπίδων ἃς πρέπει νὰ ἔχωσιν. Ἐάν δὲ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη θελήσῃ νὰ συντάττῃ ἐκθεσιν τῶν τυραννικῶν πράξεων τῶν κατὰ τῆς Ἰρλανδίας ἐκτελουμένων ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, αὕτη θὰ καταχωρίζεται ἐν τῷ Μηνύτορι.»

Ὅτε δὲ διεδόθη ἐν Ἰρλανδίᾳ ἡ εἰδησις περὶ προσεχοῦς ῥήξεως μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, ἀμέσως ὁ τόπος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ληθάργου εἰς ὃν εἶχεν ἐμπεσεῖ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς πράξεως τῆς ἐνώσεως. Αἱ ἐλπίδες καὶ τὰ πάθη ἀνεξέριπίσθησαν, καὶ μᾶλλον αἷσιος ἀνεφάνη ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος. Ἡ δυσἀρεσκεία ἦτο τότε τόσον βαθεῖα καὶ γενική, ὅσον καὶ κατὰ τὸ 1798 ἔτους. Ὑπῆρχεν ὁμῶς καὶ τις διαφορά· ὑπῆρχε δηλαδή ἡ ἀποθάρρυνσις ἡ ἐπακολουθούσα τὴν ἥτταν, ἐνῶ τῆς πάλαις προηγείται θάρρος. «Ἐάν δὲν προσέξωμεν τὴν Ἰρλανδίαν, τὴν

(1) Ὁ πρῶτος Ὑπατος συνέταξε μόνος τὸ ὑπόμνημα τῆς σημαίας, ἥτις ἐμελλε νὰ δοθῇ εἰς τὰ Ἰρλανδικὰ τάγματα. Ἡ σημαία εἶχε χρῶμα πράσινον, καὶ ἐνθῆν μὲν τὰς λέξεις ταύτας· ἀνεξαρτησία τῆς Ἰρλανδίας, ἐνθῆν δὲ Ἐλευθερία τῆς συνομοσπονδίας.

χάνομεν, ἔγραψεν ὁ λόρδος Κάρολος Βέντιγκ. Ὁ λαὸς οὗτος εἶναι ὑπὲρ ποτε ἔτοιμος πρὸς ἀνταρσίαν. Ἐν τινι ἐπιστολῇ τοῦ λόρδου Γρενβίλλου πρὸς τὸν μαρκέσιον Οὐελλέσλεϋ ἀναγινώσκονται ταῦτα· « Ἀγνοῶ ἐάν ὁ πόλεμος, ὃν οἱ σοφοὶ ἡμῶν ὑπουργοὶ εἰσὶν ἔτοιμοι νὰ κηρύξωσι, σὺς κρατήσῃ ἐν τῇ Ἰνδίᾳ. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι θὰ σὺς ἐπανίδῃ τὸ ἐρχόμενον ἔτος εἰς Ἱρλανδίαν, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὸ ἐρχόμενον ἔτος ἡ Ἱρλανδία θέλει εἰσέτι ἀνῆκει εἰς τὴν Ἀγγλίαν. »

Ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ δὲν ὑπῆρξεν ὁ δημιουργὸς καὶ ὁ προαγωγὸς τῆς συνωμοσίας τοῦ 1803 ἔτους, ἀν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔμεινε διὰ παντὸς προσκεκολλημένον εἰς τὴν ἡρωϊκὴν καὶ δυστυχῇ ταύτην ἀπόπειραν. Εὐρίσκετο εἰσέτι εἰς Γαλλίαν ὅτε ἔμαθε τὴν προπαρασκευαζομένην ἐπανάστασιν· καὶ συγκατετέθη νὰ μετέσχη τῆς συνωμοσίας. Ἐνταῦθα παρατηρεῖται παρὰ τοῖς διαφόροις ἱστορικοῖς ἀντίφασίς τις. Κατὰ τὸν Μάδδεν ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ ἔλαβε, πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ, τὴν ἐγκρίσιν τῶν ἀρχηγῶν τῶν Ἠνωμένων Ἱρλανδῶν, τῶν ἐν Παρισίοις εὐρισκομένων. Καὶ τῶνόντι ὁ Μάκ Νέβων τῷ ἐνεχεῖρισε διακήρυξιν καλοῦσαν τὸν Ἱρλανδικὸν λαὸν εἰς ἐπανάστασιν· ἀναγινώσκομεν δὲ ἐν ἐπιστολῇ τοῦ Θωμᾶ Ἀδδῆς Ἐμμετ, ὁμιλοῦσῃ περὶ τῆς σκοπούμενης εἰς Ἀμερικὴν ἀναχωρήσεώς του ταῦτα· « Ἐάν αἱ περὶ πολέμου φήμαι κυρωθῶσι, τὰ σχέδιά μας θέλουσιν ἀναμειβόμεν ἀλλάξει, καὶ ἐκ νέου θὰ γίνωσιν ἀπόπειραι ἐν Ἱρλανδίᾳ. » Αἱ πρὸς τὸν πρῶτον Ἰπάτον ἐπιστολαὶ ἐπιμαρτυροῦσιν ὅτι ὁ Θωμᾶς Ἀδδῆς Ἐμμετ ἠλπίζε πάντοτε προσεχῇ ἐπανάστασιν ἐν Ἱρλανδίᾳ, βοηθουμένην ὑπὸ τῶν Γάλλων. Μάλιστα βεβαιοῦσιν ὅτι ὁ λόρδος Κλόγκουρρϋ ἦτο καὶ αὐτὸς συνωμότης, καὶ εἰς ἀπόδειξιν τούτου φέρουσι τὰ ὄπλα, ἀτινα ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν ἐσχόχην του μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1803 ἔτους. Ἐκ τούτων οὖν ὁ λόρδος Κλόγκουρρϋ διηγείται ὅτι τὴν προτεραίαν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Ροβέρτος ἐγκατέλιπε τοὺς Παρισίους, ἐγένετο μετ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Θωμᾶ Ἀδδῆς Ἐμμετ· ὅτι συνεζήτησαν καὶ οἱ τρεῖς τὰ περὶ τῆς ἐπαναστάσεως, « καὶ ὅτι μετ' ἀκριβεῖς ἐξετάσεις, εὐρόντες τὰ μέσα ἀνεπαρκῆ, ἐπροσπάθησαν νὰ μεταπείσωσι τὸν ἐνθουσιώδη νέον, ὅπως μὴ περιπλεχθῇ εἰς ἐπιχείρημα τόσῳ ἐπικίνδυνον. . . . » Βῆναι πολλὰ δύσκολον νὰ διακρίνη τις τὴν ἀλήθειαν μεταξὺ τῶν δύο τούτων διηγήσεων· τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τὴν ἀρνήσιν ἀγαπῶμεν νὰ ἐπαναλαμαβάνωμεν εἰς πᾶσαν ἀποτυχίαν· ἕκαστος ἀξιοῖ τότε ὅτι συνεδούλευσε νὰ μὴ γείνωσιν ὅσα ἴσως ὑπεστήριξεν. Ὅτι δὴποτε καὶ ἂν ἐσκέφθησιν ὁ Λόρδος Κλόγκουρρϋ καὶ ὁ Θωμᾶς Ἀδδῆς Ἐμμετ, δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ ὥρα τῆς ἐνόπλου ἀντιστάσεως εἶχε παρελθεῖ διὰ τὴν Ἱρλανδίαν. Ὅταν ἀποτυγχάνῃ ἡ ἐπανάστασις ὑπάρχουσι πάντοτε λόγοι ἵνα διαδεχθῇ αὐτὴν ἄλλη· αἱ πρὸς ἐπιτυχίαν ἐλπίδες δὲν ἐφαίνοντο ἱκαναί. Οὐδὲν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἠλλοτρίωσεν ἐν τῇ θλιβερᾷ καταστάσει τοῦ τόπου ἡ

κεῖνον· αἱ ὁμολογηθεῖσαι ὑποσχέσεις κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐνώσεως οὐδόλως διατηρήθησαν· ὥστε παράπονα νέα ἐγεννήθησαν. Καὶ ὅμως προαίρεσίς τις ἡπιότητος καὶ μετριότητος διεδέχθη τὴν βιαιάν καταδυνάστευσιν, ἀφ' οὗτου ἡ Ἱρλανδία κατεβιάσθη ἀπὸ τὸν βαθμὸν ἐθνους εἰς τὸν βωμὸν ἐπαρχίας. Ἰπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην ἡ διοίκησις τοῦ λόρδου Χάρδουικ καὶ τοῦ ὑπουργείου τοῦ Ἀδδινγκτον δὲν ὠμολογοῦσι τὴν τοῦ Πίτ καὶ τοῦ λόρδου Καστελρήγ. Τέλος, ἐάν θελήσῃ τις νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν διαγωγὴν τῶν δύο ἀδελφῶν, δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦ μὲν ὑπῆρξεν ἀμεμπτος, τοῦ δὲ ἂν καὶ ἀξία πολλῆς συμπάθειας, δὲν εἶναι ὅμως ἀνεπίδεκτος ἐπικρίσεως. Καὶ ὅμως διὰ παντὸς θέλουσιν ἐλκεῖν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν συμπάθειαν αἱ ἡρωϊκαὶ καὶ ἀπηλπισμέναι ἀπόπειραι ὅσας ἐπιχειροῦσι τὰ ἔθνη καὶ τὰ κόμματα ὅπως ἀποφύγωσι τὸ εἰμαρμένον.

« Τί νὰ πράξῃ εἰς κατὰ τριῶν; »

Αἱ πλάναι αὗται εἰσὶν ἔτι καὶ σήμερον, ὡς ἐβρέθη καὶ διὰ τὰς φιλοσοφικὰς πλάνας τοῦ Λέϊβνιτς, οἱ τίτλοι τῆς ἀνθρωπίνης δόξης.

Ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ, πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ εἰς Ἱρλανδίαν, ἔσχε καὶ τελευταίαν συνέντευξιν μετὰ τοῦ πρώτου Ἰπάτου· ἐβεβαιώθη δὲ ὅτι αἱ ἐχθροπραξίαι ἐμελλον ν' ἀρχίσωσι τὸν Μάιον, καὶ ὅτι ἡ ἀπόβασις τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ θὰ ἐγένετο τὸν Αὐγούστον. Πάντα συνεδυσθῆσαν ὅπως ἡ ἐπανάστασις τῆς Ἱρλανδίας συμπέσῃ μετὰ τὴν εἰς Ἀγγλίαν ἐκστρατείαν. Εἰς ταῦτα περιωρίσθη ἡ διαπραγματεύσις μετὰ τοῦ πρώτου Ἰπάτου. Ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ ἔδειξε πάντοτε ἀκατανόητον ἀποστροφὴν εἰς τὸ νὰ προῖῃ περαιτέρω, εὐκόλυνον τὴν μετάδοσιν τῶν Γάλλων εἰς τὸ Ἱρλανδικὸν ἔδαφος. Τίς οἶδε τί ἤθελε συμβῆναι, ἐάν ἡ ἐκστρατεία ἐγένετο καὶ ἐάν ἡ ἐπανάστασις τοῦ Δουβλίνου ἐπιτύγχανεν; Αἱ ὑποθέσεις αὗται οὐδὲν παράδοξον ἢ ἀδύνατον ἔχουσιν, ὅταν τις δὲν πιστεύῃ εἰς τὸ καθυμναζόμενον ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Οἱ βλέποντες τὰ γεγονότα ἐξ ἀνάγκης παραγόμενα τὰ μὲν ἐκ τῶν δὲ, ἐπρεπε νὰ ἐφαρμόσωσιν εἰς τὴν πρόβρῃσιν τοῦ μέλλοντος τοὺς νόμους οἵτινες τοῖς φαίνονται τόσον σαφεῖς ἐν τῷ παρελθόντι. Ἀρκεῖ νὰ ἐζησέ τις ἐν ἐποχῇ ἐπαναστάσεως, ἵνα πεισθῇ πόσον τὰ ἀπροσδόκητα καὶ ἀπρόβλεπτα συμβάματα διοικοῦσι τὸν κόσμον. Κατὰ τινὰς στιγμὰς, ἀνευ οὐδενὸς φαινομένου λόγου, ὁ τροχὸς στρέφει πρὸς ταύτην τὴν διεύθυνσιν, ἐνῶ κάλλιστα ἠδύνατο νὰ στραφῇ καὶ πρὸς τὴν ἀντίθετον. Τοιαύτη ἦτο καὶ τοῦ πρώτου Ἰπάτου ἡ γνώμη. Διὰ τῆς θαυμασίας ἐμφύτου ῥοπῆς καὶ τῆς βαθεῖς πείρας αὐτοῦ, ἐγίνωσκεν ὅτι ἡ διεύθυνσις τῶν μεγάλων γεγονότων, πολὺ ἰσχυρῶς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς τύχης τῶν ἐλαχίστων περιπτώσεων. « Ποῦθεν κρέμαται ἡ τύχη τῶν ἐπικρατειῶν! ἔλεγεν εἰς Ἀγίαν Ἐλένην Ἐὐάν ἀντὶ τῆς ἐκστρατείας ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπεχείρουν τὴν εἰς Ἱρλανδίαν, καὶ ἐάν μικρὰ τινα ἐμπόδια δὲν ἀνεβόλον τὴν εἰς Βελωνίαν ἐκστρατείαν μου, ποῦ ἦθελαν εἶσθαι σήμερον ἡ Ἀγγλία; »

ὅπως ἀποφύγῃ ὑποψίας, ὁ Ῥοβέρτος ἔμμεν δι-
ευθύνει εἰς ἱρλανδίαν διὰ τῆς ὀλλανδίας καὶ τῆς
ἀγγλίας. Ἐν ἀμστερδαμῶ ἀπεχωρίσθη τοῦ ἀ-
δελφοῦ αὐτοῦ, ὃν δὲν ἐμελλε πλέον νὰ ἴδῃ. Καὶ
αὐτὸς δὲ ὁ Θωμᾶς Ἄδδης ἔμμεν ἀποφασισμένος
ὄν νὰ μὴ ἀναμειχθῇ πλέον εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς
ἱρλανδίας, καὶ θέλων νὰ καταστῇ πολίτης Ἀμερι-

κανός, ἐπροσπάθει νὰ κοπτήσῃ πλεσίαν τοῦ τῶν
νέον αὐτοῦ ἀδελφόν ἀποτυχὼν ὁμῶς ἐδωκεν αὐτῷ
συμβουλὰς φρονίμους, τὰς ὁποίας, τοῦλάχιστον διὰ
τὴν εὐτυχίαν του, ἤθελε πράξει καλῶς ἂν ἠκολούθει.

Σ.

(* Ἐπεταὶ συνέχεια.)

Ὁ ἀρχηγὸς Βὰς Νὰ Ἰόλε (Αἰὼν τῶν ὀρέων), καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ
Ῥόδον τῶν ὀρέων.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΠΩΝ ΑΓΝΩΣΤΩΝ.

— 000 —

Ὁ Κ. Λέων Πινέλλης, εἰς τῶν ἀκαμάτων καὶ ἀ-
τρομήτων περιηγητῶν τοὺς ὁποίους ἡ δυτικὴ Εὐρώ-
πη ἀποστέλλει ἀλληλοδιαδόχως εἰς ἐξιχνίασιν ὀλί-
γων γνωστῶν ἢ ἀνακάλυψιν ὅλως ἀγνώστων χωρῶν,
ἀνεκάλυψεν ἐσχάτως κράτος ὁλόκληρον εἰς τὴν κεν-

τρικὴν Ἀμερικὴν, κατοικοῦμενον ὑπὸ λαοῦ πολυ-
πληθοῦς. νοήμονος καὶ ἐμπειροπολέμου, ἔχοντες
καὶ ἱστορίαν, καὶ μνημεῖα μεγαλοπρεπῆ, μαρτυ-
ροῦντα ἀρχαίον πολιτισμὸν.

Αἱ γεωγραφικαὶ ἐταιρίαι τῆς Ἀμερικῆς, τῶν Πα-
ρισίων καὶ ἄλλων μερῶν ἐθάρμασαν τὴν ἀνακάλυψιν
ταύτην ἡμεῖς δὲ νομίζομεν ἐπὶ τοῦ πρῶτου ἀφ-